

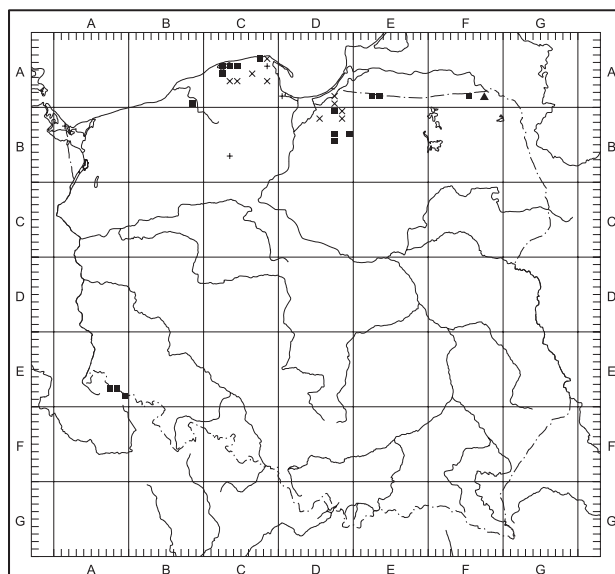
Nowe stanowisko *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) w Polsce

Rubus chamaemorus L. (malina moroszka) jest gatunkiem arktyczno-borealnym. W Europie występuje na Półwyspie Skandynawskim, w północnej części Wielkiej Brytanii, we wschodniej części Pojezierza Bałtyckiego oraz na nielicznych stanowiskach w Karkonoszach. W Polsce podawany był z Pomorza, Warmii, Mazur oraz Sudetów z kilkunastu stanowisk jako relikwit glacialny (KRUSZELNICKI & FABISZEWSKI 2001).

Gatunek ten znajduje się w „czerwonej księdze” (KRUSZELNICKI & FABISZEWSKI 2001) oraz na „czerwonej liście” (ZARZYCKI & SZELĄG 1992).

W pobliżu Puszczy Rominckiej natrafiono na nie wymieniane w literaturze stanowisko *Rubus chamaemorus*. Znajduje się ono ok. 1 km na wschód od Jeziora Poblędzie, w okolicach miejscowości Skajzgiry i Mauda. W siatce ATPOL stanowisko to znajduje się w kwadracie **FA87**.

Na nowoodkrytym stanowisku *Rubus chamaemorus* rośnie w sosnowym borze bagiennym *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, wykształconym w wyniku dawnej eksploatacji torfowiska i jego częściowego osuszenia. Malina moroszka występuje tu na obszarze ok. 1000 m², osiągając w niektórych miejscach 4 stopień pokrycia w skali Braun-Blanqueta. Na obszarze badań gatunek ten preferuje miejsca bezpośrednio przyległe do dawnych wyrobisk potorfowych, występując na ich skrajach. Wchodzi także w skład runa sosnowego boru bagiennego, towarzysząc takim gatunkom, jak *Ledum palustre*, *Vaccinium myrtillus* i *Oxycoccus quadripetalus*.

Ryc. 1. Stanowiska *Rubus chamaemorus* L. w Polsce: ■ – potwierdzone, x – niepotwierdzone, + – wygasłe, ▲ – nowe stanowisko (wg ZAJĄC & ZAJĄC 2001, zmienione).

Fig. 1. Localities of *Rubus chamaemorus* L. in Poland: ■ – confirmed, x – not confirmed, + – extinct, ▲ – new locality (according to ZAJĄC & ZAJĄC 2001, modified).

Obszar występowania *Rubus chamaemorus* znajduje się od niedawna w granicach rezerwatu przyrody „Uroczysko Kramnik”, zatem nie istnieją w tym przypadku większe zagrożenia dla populacji maliny moroszki.

Nowe stanowisko jest najbardziej na wschód wysuniętym stanowiskiem *Rubus chamaemorus* w Polsce (ZAJĄC & ZAJĄC 2001). Poprzednio status ten przysługiwał stanowiskom w Puszczy Rominckiej (PAWLIKOWSKI 2000). W 1997 r. odnaleziono stanowisko maliny moroszki na Pojezierzu Olsztyńskim (OLEKSA & EJANKOWSKI 2003) (Ryc. 1).

Podziękowania. Autor serdecznie dziękuje Panu Profesorowi Adamowi Zającowi za udostępnienie mapy ATPOL i sprawdzenie tekstu notatki oraz Pani Doktor Alinie Stachurskiej-Swakoń za wszelką okazaną pomoc.

Summary. A new locality of *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) in Poland. *Rubus chamaemorus* L. is a rare species in Poland. In June, 2002, the new locality for this species have been found in the “Uroczysko Kramnik” nature reserve (square FA87 at the ATPOL grid), near the Puszcza Romincka Forest (north-eastern Poland). It occurs there in *Vaccinio uliginosi-Pinetum* association. At present, it is the easternmost record in Poland (Fig. 1). The station is protected in nature reserve.

LITERATURA

- KRUSZELNICKI J. & FABISZEWSKI J. 2001. *Rubus chamaemorus* L. – Malina moroszka. – W: R. KAŻMIERCZAKOWA & K. ZARZYCKI (red.), Polska czerwona księga roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe, ss. 192–194. Instytut Botaniki im. W. Szafera i Instytut Ochrony Przyrody, Polska Akademia Nauk, Kraków.
- OLEKSA A. & EJANKOWSKI W. 2003. Nowe stanowisko *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) na Pojezierzu Olsztyńskim. – Fragn. Flor. Geobot. Polonica **10**: 275–277.
- PAWLIKOWSKI P. 2000. Stanowisko *Rubus chamaemorus* (Rosaceae) w Puszczy Rominckiej. – Fragn. Flor. Geobot. Polonica **7**: 362–363.
- ZAJĄC A. & ZAJĄC M. (red.) 2001. Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. ss. 716. Nakładem Pracowni Chorologii Komputerowej Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- ZARZYCKI K. & SZELAĞ Z. 1992. Czerwona lista roślin naczyniowych zagrożonych w Polsce. – W: K. ZARZYCKI, W. WOJEWODA & Z. HEINRICH (red.), Lista roślin zagrożonych w Polsce, ss. 87–98. Instytut Botaniki PAN, Kraków.

KRZYSZTOF PIĄTEK, *Instytut Botaniki, Uniwersytet Jagielloński, ul. Kopernika 27, PL-31-501 Kraków, Polska; e-mail: piatek@ib.uj.edu.pl*

Przyjęto do druku: 4.05.2004 r.